

479

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 6 grudnia 1948 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych o włączeniu zarazy cieszyńskiej świń do chorób podlegających obowiązkowi zgłaszania i o zwalczaniu tej choroby.

Na podstawie art. 29 pkt a i 109 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U. R. P. Nr 77, poz. 673, z 1927 r. Nr 114, poz. 975, z 1928 r. Nr 26, poz. 229, z 1932 r. Nr 26, poz. 229, Nr 60, poz. 573 i Nr 67, poz. 622, z 1934 r. Nr 110, poz. 976, z 1938 r. Nr 27, poz. 245 i z 1948 r. Nr 49, poz. 373) zarządza się, co następuje:

I. Obowiązek zgłaszania zarazy cieszyńskiej świń.

§ 1. Do zaraźliwych chorób zwierzęcych, podlegających obowiązkowi zgłaszania w myśl art. 29 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych, włącza się zarazę cieszyńską świń.

§ 2. Za zarazę cieszyńską świń uważa się także zapalenie opon mózgowych, mózgu i rdzenia, wywołane przesączalnym zarazkiem neurotropowym, atakującym wybiórczo ośrodkowy układ nerwowy, i objawiające się gorączką do 41,5° C, posmutnieniem, osowiałością, utratą apetytu, niedowładem kończyn (najczęściej tylnych), drgawkami mięśni, często oczopląsem, skrzywieniem

głowy uderzeniem głową o ścianę, upadkiem na grzbiet lub pośladki, porażeniem krtani i gardzieli, nieznacznym świądem skóry, wyjątkowo występującą osutką pęcherzykową, przy czym sekcja zwłok nie wykazuje dostrzegalnych zmian anatomicznych.

II. Dochodzenia i tymczasowe zarządzenia.

§ 3. Posiadacz świń niezwłocznie po zauważeniu u świni objawów wzbudzających podejrzenie o zarazę cieszyńską, równocześnie ze zgłoszeniem tego spostrzeżenia do przełożonego swojej gminy, sołtysa, najbliższego posterunku Milicji Obywatelskiej lub bezpośrednio do właściwego starosty winien:

- a) odosobnić świni chore i podejrzane i nie wpuszczać do ich pomieszczeń osób postronnych z wyjątkiem lekarzy weterynaryjnych i osób, którym zostało powierzono oprzątkowanie świń i opieka nad nimi,
- b) dopilnować, aby do czasu przewidzianego w § 4 zbadania zagrody przez powiatowego lekarza weterynaryjnego nie wprowadzono do zagrody innych świń, ani nie usuwano z nich świń żywych, padłych lub zabitych i ich części, jak również nie wy-

noszono narzędzi, przedmiotów, nawozu, paszy, ściółki oraz sprzętów, z którymi miały styczność świnie chore lub podejrzane o chorobę.

§ 4. 1. Starosta, otrzymawszy zgłoszenie lub dowiedziawszy się w jakikolwiek inny sposób o istnieniu zarazy cieszyńskiej świń lub o jej podejrzeniu, winien natychmiast, przy pomocy powiatowego lekarza weterynaryjnego, zbadać stan rzeczy na miejscu i przy tym ustalić:

- a) czy, kiedy i skąd świnie chore lub podejrzane o zarazę cieszyńską zostały wprowadzone do zagrody w ciągu ostatnich czterech tygodni,
- b) czy w ciągu ostatnich czterech tygodni przed wystąpieniem pierwszych objawów chorobowych świnie chore lub podejrzane o chorobę miały bezpośrednio lub pośrednio styczność z innymi świniami i którymi, lub czy i dokąd zostały z zagrody usunięte.

2. W każdym wypadku zarazy cieszyńskiej świń lub podejrzenia o nią celem ostatecznego rozpoznania zarazy należy przeprowadzić histopatologiczne badanie mózgu i rdzenia chorej lub podejrzanej o zarazę cieszyńską świnie.

Sposób pobierania prób zawiera załącznik do niniejszego rozporządzenia.

§ 5. Z chwilą stwierdzenia w zagrodzie zarazy cieszyńskiej świń, świnie dzieli się na dwie grupy:

- a) świnie chore z klinicznymi objawami choroby oraz świnie gorączkujące bez innych objawów chorobowych i
- b) świnie podejrzane o zarażenie się, które nie wykazują żadnych objawów chorobowych.

§ 6. W sprawie dochodzenia i wydania tymczasowych zarządzeń mają odpowiednie zastosowanie przepisy §§ 344, 345, 346 i 348 rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 9 stycznia 1928 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U. R. P. z 1927 r. Nr 19, poz. 167, z 1933 r. Nr 7, poz. 45, Nr 58, poz. 435, z 1936 r. Nr 50, poz. 360 oraz z 1948 r. Nr 32, poz. 217).

§ 7. Pierwszy wypadek wystąpienia zarazy cieszyńskiej świń na terenie powiatu starosta winien zgłosić wojewodzie.

III. Postępowanie po stwierdzeniu podejrzenia zarazy cieszyńskiej świń.

§ 8. Jeżeli w zagrodzie wolnej od zarazy cieszyńskiej świń powiatowy lekarz weterynaryjny stwierdzi podejrzenie tej zarazy, starosta powinien wydać zarządzenia przewidziane dla zagród, w których została stwierdzona zaraza cieszyńska świń, i utrzymać zarządzenia te w mocy do czasu ustalenia przez powiatowego lekarza weterynaryjnego, że podejrzenie było nieuzasadnione.

§ 9. Jeżeli dla pobrania próbek do badania rozpoznawczego (§ 4 ust. 2) nie ma świnie padłej lub zabitej, starosta zarządzi zabicie świnie podejrzanej.

§ 10. Posiadacz świń, pozostających pod obserwacją, powinien każde wystąpienie objawów wzbudzających podejrzenie zarazy cieszyńskiej świń niezwłocznie zgłosić sołtysowi, przełożonemu gminy, posterunkowi Milicji Obywatelskiej lub bezpośrednio staroście, który zarządzi natychmiastowe zbadanie stanu rzeczy na miejscu przez powiatowego lekarza weterynaryjnego.

IV. Postępowanie po stwierdzeniu zarazy cieszyńskiej świń.

§ 11. 1. Po urzędowym stwierdzeniu zarazy cieszyńskiej świń starosta zarządza wybicie świń chorych wymienionych w § 5 pkt a i zniszczenie ich (§ 12 ust. 2).

2. W wypadku konieczności wybicia, na zarządzenie władz, świń powyżej 20 sztuk w zagrodzie, na przeprowadzenie wybicia należy uzyskać zgodę wojewody.

3. Wojewoda może zarządzić wybicie wszystkich świń w zagrodzie zapowietrzonej zarazą cieszyńską, jeżeli na podstawie przeprowadzonego dochodzenia należy przypuszczać, że zaraza cieszyńska ma charakter sporadyczny i przez wybicie tych świń da się osiągnąć zupełne stłumienie zarazy na określonym terenie.

§ 12. 1. Zarządzone na podstawie § 11 ust. 1 wybicie świń odbywa się na grzebowisku, w raku lub zakładzie utylizacyjnym.

2. Świnie wybite na zarządzenie władz lub dorżnięte przez posiadacza podlegają zniszczeniu w całości.

3. Do uboju świń wymienionych w § 5 lit. b niniejszego rozporządzenia, co do których zarządzone wybicie na podstawie § 11 ust. 3, należy stosować przepisy § 22.

§ 13. Do zagrody zapowietrzonej zarazą cieszyńską świń mają zastosowanie przepisy § 350 rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 9 stycznia 1928 r. powołanego w § 6, z tym że tablica ostrzegawcza winna mieć napis „zaraza cieszyńska świń”. Ponadto mają odpowiednie zastosowanie przepisy §§ 351, 353 ust. 1, 354 i 355 zdanie pierwsze wymienionego rozporządzenia.

V. Odszkodowania i zapomogi.

§ 14. Za świnie zabite na zarządzenie władz z powodu zarazy cieszyńskiej świń należy się odszkodowanie od Państwa według przepisów art. 79 lit. a rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych, jeżeli w wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że świnie były wolne od zarazy cieszyńskiej, lub według przepisów art. 80 lit. b tegoż rozporządzenia, jeżeli były dotknięte zarazą cieszyńską świń.

§ 15. Za świnię, co do których urzędowo stwierdzono, że padły na zarazę cieszyńską słoń, gdy przedtem uczyniono zadość obowiązkowi zgłoszenia, należy się zapomoga od Państwa według przepisów art. 82 pkt c rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych.

VI. Okręg zapowietrzony i zagrożony.

§ 16. Dookoła zagrody zapowietrzonyj starosta winien ustanowić okręg zapowietrzony, do którego należy włączyć zagrody sąsiadujące z zagrodą zapowietrzoną.

§ 17. Dookoła okręgu zapowietrzonego starosta winien ustanowić ściśle określony okręg zagrożony, włączając do niego daną miejscowość, a nawet i sąsiednie miejscowości w zależności od stopnia niebezpieczeństwa tej zarazy miejscowych warunków gospodarczych.

§ 18. Ustanowienie określonych w §§ 16 i 17 okręgów oraz wydane zarządzenia powinien starosta ogłosić publicznie w sposób przyjęty w danej miejscowości.

§ 19. W okręgu zapowietrzonym i zagrożonym mają zastosowanie przepisy powołane w § 13.

§ 20. W okręgu zapowietrzonym i zagrożonym starosta powinien:

- a) zakazać wywozu słoń w celach hodowlanych,
- b) zakazać odbywania targów, spędów i pokazów słoń, handlu domokrażnego słońiami, jak również przetargów na słońie i trzebień słoń,
- c) zakazać pędzenia słoń, puszczenia ich samopas lub na wspólne pastwiska, jak również zatrzymywania słoń ze słońiami, przewożonymi na wozach, samochodach i innych środkach transportowych,
- d) uzależnić od swego zezwolenia używania knurów do pokrywania cudzych słoń,
- e) nakazać umieszczenie tablic z wyraźnym i trwałym napisem „zaraza cieszyńska słoń“ przy drogach na granicy okręgu zapowietrzonego i zagrożonego.

§ 21. 1. Wojewoda może wydawać zarządzenia przewidziane w §§ 17 do 20 dla obszaru całego powiatu, a nawet województwa lub jego części, jeżeli niebezpieczeństwo zarazy cieszyńskiej słoń grozi większym obszarem.

2. Zarządzenia wydane na podstawie ust. 1 powinny być uchylone z chwilą usunięcia niebezpieczeństwa szerzenia się zarazy cieszyńskiej słoń.

VII. Ubój słoń w okręgu zapowietrzonym.

§ 22. Ubój słoń podejrzanych o zarażenie się, które nie wykazują żadnych objawów chorobowych,

dozwolony jest tylko w zagrodzie zapowietrzonyj oraz przy zachowaniu środków ostrożności wskazanych przez powiatowego lekarza weterynaryjnego w rzeźni okręgu zapowietrzonego lub zagrożonego, a w braku takiej rzeźni za zezwoleniem starosty w najbliższej rzeźni. Zwierzęta takie podlegają urzędowemu badaniu przed ubojem i po uboju tylko przez lekarza weterynaryjnego.

VIII. Ubój słoń w okręgu zagrożonym.

§ 23. Starosta może zezwolić na wywóz na wozach lub samochodach i innych środkach transportowych słoń znajdujących się w okręgu zagrożonym w celu natychmiastowego uboju w rzeźni w okręgu zagrożonym lub w rzeźniach w innych miejscowościach położonych na terenie danego powiatu. Zwierzęta te podlegają urzędowemu badaniu przed ubojem i po uboju tylko przez lekarza weterynaryjnego.

IX. Szczepienie.

§ 24. Szczepienie słoń przeciwko zarazie cieszyńskiej może być stosowane tylko na zarządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

X. Odkazanie.

§ 25. 1. Po zabiciu słoń chorych i podejrzanych o chorobę podlegają oczyszczeniu i odkazaniu: chlewy i pomieszczenia, w których znajdowały się słoń chore lub podejrzane o zarazę cieszyńską jak również osoby, a także wszystkie narzędzia i przedmioty, które miały bezpośrednio lub pośrednio styczność ze słońiami chorymi lub podejrzanyimi o tę chorobę.

2. Przed uznaniem zarazy cieszyńskiej słoń za wygasłą, powinno być przeprowadzone ostateczne oczyszczenie i odkazanie osób i rzeczy wymienionych w ust. 1 niniejszego paragrafu stosownie do zarządzeń powiatowego lekarza weterynaryjnego.

3. Sposoby przeprowadzania oczyszczania i odkazania podane są w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

4. Oczyszczenie i odkazanie przeprowadza właściciel zapowietrzonyj zagrody na własny koszt pod nadzorem dezynfektora.

XI. Uchylenie zarządzeń.

§ 26. Zarazę cieszyńską słoń należy uznać za wygasłą i wydane zarządzenia uchylić:

- a) po upływie czterech tygodni od czasu, kiedy wszystkie słońie w zagrodzie zapowietrzonyj padły, zostały zabite lub z zagrody usunięte do rzeźni, a w okręgu zapowietrzonym i zagrożonym nie było w tym okresie zachorowań słoń na zarazę cieszyńską słoń, albo

- b) jeżeli po usunięciu z zagrody słoń chorych i gorączkujących, u pozostałych słoń w zagrodzie zapowietrzonyj, jak również w okręgu zapowietrzonym i zagrożonym w przeciągu ośmiu tygodni nie zaszły nowe

wypadki zarazy cieszyńskiej świń i

- c) jeżeli poza tym zostało przeprowadzone oczyszczenie i odkażenie, a należyte jego wykonanie zostało stwierdzone przez powiatowego lekarza weterynaryjnego (§ 25 ust. 2).

§ 27. O wygaśnięciu zarazy cieszyńskiej świń w okręgu zapowietrzonym i zagrożonym starosta winien zawiadomić wszystkie władze i urzędy, które zostały powiadomione o wybuchu zarazy, i publicznie ogłosić w ten sam sposób, w jaki stwierdzenie choroby zostało podane do publicznej wiadomości.

XII. Przepisy końcowe.

§ 28. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:

Jan Dąb-Kociol

Minister Skarbu:

Konstanty Dąbrowski

Minister Administracji Publicznej:

Edward Osóbka-Morawski

Minister Ziem Odzyskanych:

Władysław Gomułka

Załącznik do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 6 grudnia 1948 r. (poz. 479).

SPOSÓB POBIERANIA PRÓB DO BADAŃ ROZPOZNAWCZYCH I PRZEPROWADZANIA OCZYSZCZANIA I ODKAŻANIA PRZY ZARAZIE CIESZYŃSKIEJ ŚWIŃ.

I. Pobieranie prób.

Badania rozpoznawcze przeprowadza Państwowy Instytut Weterynaryjny. Do histopatologicznych badań należy wysyłać mózg i rdzeń w osłonach kostnych (czaszka, kręgosłup). W przypadku gdy zachodzi możliwość rozkładu gnilnego mózgu i rdzenia (miesiące letnie), wskazane jest wyjęcie mózgu i rdzenia oraz przesłanie tych narządów w naczyniu z płynem konserwującym (alkohol, 5% formol).

II. Oczyszczanie i odkażanie.

1. Wszystkie narzędzia i przedmioty oraz sprzęty, z którymi stykały się świnie chore lub podejrzane, należy oczyścić w pomieszczeniach, a następnie po wyniesieniu z pomieszczeń:

- a) drewniane sprzęty, narzędzia i przedmioty mało wartościowe zniszczyć przez spalanie, przedmioty wartościowe, po ewentualnym wystruganiu chropowatej powierzchni, dokładnie oczyścić i odkażić 2% roztworem sody żrącej,
- b) sprzęty i narzędzia żelazne dokładnie oczyścić, wyżarzyć w ogniu lub odkażić 2% roztworem sody żrącej,
- c) przedmioty gumowe i skórzane wymyć 1% roztworem sody żrącej.

2. W pomieszczeniach powały, ściany, przegrrody, drągi, słupy, drzwi, okna itp. dokładnie oczyścić i odkażić 2% roztworem sody żrącej. Ze szczególną starannością należy oczyścić szpary, kąty i szczeliny. Oczyszczenie rozpocząć od powały, a kończyć na oczyszczeniu i odkażeniu podłogi, odstający tynk zerwać i postąpić z nim, jak z nawozem (pkt 5). Nieszczelnie ułożony bruk, belki i deski podłogi zerwać, wybrać warstwę ziemi (aż do ziemi suchej) i postąpić z nią, jak z nawozem (pkt 5), po czym nawieźć świeżego piasku i podłogę naprawić. Nadający się do użytku materiał (drzewo, kamień itp.) może być ponownie użyty po

usunieciu uszkodzonych części, wygładzeniu powierzchni i odkażeniu 2% roztworem sody żrącej.

3. Ścieki i wejścia do chlewow odkażić 2% roztworem sody żrącej i mlekiem wapiennym, gnojówkę — w stosunku 1 do 2.

4. Podwórza, okólniki itp. dokładnie oczyścić z nawozu, ściółki, wydzielin i wydaliny świń, po czym zlać 2% roztworem sody żrącej, a następnie mlekiem wapiennym; o ile ziemia przesiąkła wydzielinami chorych świń, należy usunąć mokrą warstwę ziemi i postąpić z nią, jak z nawozem (pkt 5).

5. Nawóz, mierzwę, ściółkę, resztki karmy, zeskrobiny drzewne itp. z zapowietrzonych chlewow (pomieszczeń dla świń) należy wywieźć w pole szczelnym wozem i tam natychmiast zorać lub spalić albo też ułożyć kopiec w miejscu niedostępnym dla ludzi i zwierząt tak, aby odpływy z kopca nie dostawały się do innych zagrod, na drogi, do studni itp. Przed ułożeniem kopca należy położyć na ziemię warstwę niezakażonego nawozu, torfu, liści lub tp. grubości około 25 cm, szerokości od 1 do 2 m, długości dowolnej. Na tej podściółce układa się nawóz podlegający odkażeniu w kopiec o skośnych bokach do wysokości 1,25 m. W ten sposób postawiony kopiec pokrywa się 10 cm warstwą niezakażonego nawozu, słomy lub ściółki, a na nią nakłada się jeszcze warstwę ziemi o grubości 10 cm. Po trzech tygodniach użycie tak skopcowanego nawozu nie podlega dalszym ograniczeniom.

6. Świnie pozostałe w zagrodzie dokładnie obmyć wodą z mydłem.

7. Osoby, które były zajęte przy oczyszczaniu i odkażaniu lub które miały bezpośrednią lub pośrednią styczność ze świniami chorymi lub podejrzanyimi o chorobę, winny poddać się gruntownemu oczyszczeniu i odkażeniu według wskazówek powiatowego lekarza weterynaryjnego.